

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Pušová Petra

Název práce: Mentální znevýhodnění jako stigma pro pečující členy rodiny

---

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*):

Mgr. Michala Baslová

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Autorka si v předložené práci klade za cíl odhalit možné zdroje stigmatizace a diskriminace osob pečujících o mentálně znevýhodněného člena rodiny. Tento cíl se pro účely diplomové práce podařilo naplnit v dostatečné míře - autorka na základě terénního šetření identifikovala hlavní zdroje stigmatizace osob pečujících o mentálně znevýhodněného člena rodiny a popsala způsoby, jakými tato stigmatizace dále ovlivňuje jejich vnímání a prožívání dané situace.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Práce byla ve své první části teoreticky dostatečně ukotvena. Výzkumné téma bylo vztaženo k relevantním teoretickým konceptům stigmatu a stigmatizace. Kladně lze hodnotit jeho zasazení do základního legislativního a medicínského rámce.

Zvolené téma se citlivě dotýká soukromého života respondentů a jejich rodiny. Je proto potřeba vyzdvihnout, že se autorce podařilo získat dostatečný počet respondentů a realizovat s nimi rozhovory, jejichž zaměření vyžadovalo na straně dotazovaných velkou míru otevřenosti. Autorka tedy musela prokázat značnou sociální zdatnost, komunikativnost a schopnost empatie.

Z textu je patrné, že sběr dat proběhl řádně a vznikl kvalitní materiál pro zpracování. Autorka se však blíže nezmiňuje o tom, jak toto zpracování probíhalo, a v příslušné kapitole „Analýza dat“ přechází rovnou k výsledným shrnutím a jejich interpretaci. V práci také absentuje komparace výsledných zjištění v závislosti na jednotlivých proměnných, které byly u respondentů sledovány. Tabulka 1 v příloze sice přehledně shrnuje proměnné, mezi nimiž lze vysledovat relační souvislosti (např. zaměstnání a stupeň mentálního znevýhodnění), jako taková by si ale zasloužila širší komentář v příslušných pasážích textu. Vzájemná závislost jednotlivých proměnných mohla být předmětem hlubšího zkoumání již v průběhu sběru dat, stejně tak jako jejich význam pro konkrétního respondenta. Dozvídáme se např., že většina respondentů musela výrazně omezit svůj profesní růst, stranou ale zůstává v jaké míře a jak tato míra konkrétně závisela na individuálních charakteristikách situace respondenta (míra znevýhodnění dítěte, věk dítěte, ekonomický status rodiny). Nedo víme se tak, nakolik byla adaptace respondentů na životní situaci obdobná, a naopak v jakých případech a proč (event. zda vůbec) se u respondentů se stejnými proměnnými lišila. Málo se také dozvíme o tom, co

omezení kariéry pro jednotlivé respondenty znamenalo, co vše tím v jejich životě bylo ovlivněno a čím je toto naopak kompenzováno. Téma zaměstnání je pouze jedním z mnoha hlouběji nevyčerpaných oblastí a slouží jako ilustrativní příklad. Autorka všechny oblasti, které jsou pro téma potenciální stigmatizace relevantní, v textu velmi stručně a obecně nastíjí, doplní je vhodnými a poutavými citacemi, ale do jejich hlubší analýzy se nepouští. Tu by si především zasloužilo téma toho, nakolik (a v čem konkrétně) je míra pocitu stigmatizace u pečujících osob závislá na míře mentálního znevýhodnění člena rodiny, nebo obdobně nakolik (a v čem konkrétně) je míra mentálního znevýhodnění člena rodiny určující pro možnosti a způsoby sociálního začleňování jak mentálně znevýhodněného člena rodiny, tak potažmo pečujícího člena rodiny.

Přes uvedené metodologické připomínky lze obsahové zpracování diplomové práce hodnotit jako dostatečné. Ocenit lze především zdařilou realizaci sběru dat. A dále skutečnost, že se autorka snažila v rozhovorech postihnout široký kontext zkoumané problematiky (legislativní rámec - sKarty, mediální rámec – antistigma program apod.), což následně při analýze a interpretaci dat adekvátně využila.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Jazykový projev autorky v některých částech práce trpí obtížnou formulací textu, který se vyznačuje dlouhými větnými celky, jež jsou ne vždy logicky souvislé. Srozumitelnost dále komplikuje řada překlepů, chybějících písmen, opakujících se slov apod.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Hodnocená práce je zpracována pečlivě a prozrazuje zájem autorky o danou problematiku, který dokáže přenést i na čtenáře. Velmi pěkně jsou využity citace respondentů, které dodávají práci autentický ráz.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Jak dalece ovlivňovala sběr a zpracování dat Vaše osobní zkušenost s péčí o mentálně znevýhodněného člena rodiny, kterou v úvodu práce zmiňujete? Jak se Vám dařilo zůstat otevřená vnímání a prožívání dané životní situace respondentů, aniž byste do její následné interpretace vnášela vlastní zkušenost? V čem vidíte základní výhody a naopak nevýhody osobní zkušenosti se zkoumaným tématem?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Výborně až velmi dobře (v závislosti na kvalitě obhajoby).

Datum:

28. 5. 2013

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie